

קח: המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

כג א ב מ"י פ"ג מהל' שנים הלכה א סג ע"ש פ"ג טור ו"ע ח"מ ס"י קעה סעף י"ז וסעף ג'
 ס"ד ג מ"י ש"ס פ"ג הלכה ו סג ש"ס טו"ע ש"ס סעף ו'
 ס"ה ד מ"י ש"ס טו"ע ש"ס סעף ו'
 ס"ו ה מ"י ש"ס טו"ע ש"ס סעף ו'
 ס"ז ו מ"י ש"ס טו"ע ש"ס סעף ו'
 ס"ח ז מ"י ש"ס הלכה ו טו"ע ש"ס סעף מ'
 ס"ט ח מ"י ש"ס הלכה ו טו"ע ש"ס סעף מ'
 ע' ט מ"י ש"ס טו"ע ש"ס סעף מ'
 ע"א י מ"י ש"ס טו"ע ש"ס סעף מ'
 ע"ב כ מ"י פ"ג מהל' אשוח הלכה טז פ"ח הלכה ב פ"ג מהל' מלה הלכה י"ז סג ע"ש מ"ז וד טו"ע ח"ע ס"י כ סעף ג וס"י ק"ד סעף ו וטו"ע ח"מ ס"י ק"ד סעף ג'
 ע"ג ל מ"י פ"ג מהל' שנים הלכה י"ד י"ד סג ע"ש פ"ג טור ו"ע ח"מ ס"י קעה סעף מ'
 ע"ד מ מ"י ש"ס הלכה ה טו"ע ש"ס סעף י' מ'
 ע"ה נ מ"י ש"ס פ"ד הלכה ה סג ש"ס טו"ע ש"ס סעף נ'
 ע"ו ע מ"י ש"ס הלכה א טו"ע ש"ס סעף נ'
 ע"ז ק מ"י ש"ס טו"ע ש"ס סעף ה'
 ע"ח ר מ"י ש"ס פ"ג הלכה טז סג ש"ס טו"ע ש"ס סעף ה'
 ע"ט ת מ"י ש"ס פ"ד הלכה א סג ש"ס טו"ע ש"ס סעף ו'
 פ"א י מ"י ש"ס הלכה ה סג ש"ס טו"ע ש"ס סעף ו'
 פ"ב י"ג מ"י ש"ס פ"ג הלכה ה סג ש"ס טו"ע ש"ס סעף י"א

מזבנין בלא אברותא. אין לפרש כל הני מיני לזרך יתומים דא"כ הוה משמע דלשאר זורכי יתומים אין מוכרין בלא אכרזתא כי הנהו דחשיב פ' המוקין (גיטין דף נב. וס) מוכרים שדותיהן לקנות להן מגלה וז"ל וסופר כו' וא"כ צפרק שוס היתומים (ערכין דף כב. וס) דפרין לרב ו' אשי דאמר אין מוקין כו' ומכריון צבורי ובערב לוקמה צמילי דיתמי שצריכי הכרזה אלא ודאי לכל מיני דיתמי אין צריכי הכרזה ובשמעתין מיירי צכרגא ומוזי וקצורה דאשה וצנות ואס תאמר לקצורה פשיטא דמזבנין בלא אכרזתא דלטו יהיה מת מוטל באשפה כל ימי הכרזה וי"ל דאס לוו לזרך קצורה קאמר דמזבנין בלא אכרזתא (י' כ"י לפדות אי נמי דה"א שממכנין מחפלי יתומים עד שמכריון קמ"ל: **משמתינן** ליה עד דמקבל ב'ו'. דוקא שישאל רובה ליקח צדמיה שנתן העכו"ם: **שכיני** העיר ב'ו'. הא מילתא צדין הקדמה קמיירי כשנייה מלריס ושקן עיר מלרן מלד העיר שיש לו שדה אחורי צימו הסמוכה לוו ושקן שדה שיש לו שדה רחוקה מן העיר הסמוכה לוו: **ארעא** דחד ובתי דחד. שהצית צנוי על גבי קרקע מרי דארעא מעכב שלא ימכור הלה עליו ואצניו כי אס לו אכל צבית אלא צבית או קרקע שאינו עומד לזריעה לא שייך דינא דבר מלרא דלא שייך התם טעמא דקאמר בסמוך להכניס תלם אחד ודוקא צבדה של זריעה שייך הישר והטוב שיכול לחושש צבית אחת וכן פ"ת צמטובה אחת המתחלת חורנו על כל צדי אדדים ולא מלאנו דין מלרנות צדמיה: אלא

ואי לא איערומי קא מערים מתנה לית בה משום דינא דבר מצרא אמר אמומר ב'אי כתב ליה אחריות אית בה משום דינא דבר מצרא זכור כל נכסיו לאחד לית בה משום דינא דבר מצרא ילבעלים הראשונים לית בה משום דינא דבר מצרא (ב' זבין מעכו"ם זבין לעכו"ם לית בה משום דינא דבר מצרא זבן מעכו"ם דאמר ליה ארי אברחי לך ממצרא זבין לעכו"ם יעכו"ם ודאי לאו בר ועשית הישר והטוב הוא ישמותי ודאי משמתינן ליה עד דמקבל עליה כל אונסי דאתי ליה מחמתיה משכנתא לית בה משום דינא דבר מצרא דאמר רב אשי אמרו לי סבי דמתא מחסיא מאי משכנתא דשכונה גביה מאי נפקא מינה לדינא דבר מצרא למכור ברחוק ולגאול בקרוב ברע ולגאול ביפה לית בה משום דינא דבר מצרא לכרגא ולמוזי ולקבורה לית בה משום דינא דבר מצרא דאמרי נהרדעא לכרגא ולמוזי ולקבורה מזבנין בלא אכרזתא לאשה וליתמי ולשותפי לית בה משום דינא דבר מצרא ישכיני העיר ושכיני שדה שכיני העיר קודמין ז' שבין ותלמיד חכם תלמיד חכם קודם קרוב ותלמיד חכם תלמיד חכם קודם איבעיא להו שבין וקרוב מאי ת"ש י"ט טוב שבין קרוב מאח רחוק הני זויי טבי והני זויי תקולי לית ביה משום דינא דבר מצרא הני ציירי והני שרי לית ביה משום דינא דבר מצרא אמר איזיל ואטרח ואייתי זויי לא נטרין ליה אמר איזיל אייתי זויי חזינן אי גברא דאמיד הוא דאזיל ומייתי זויי נטרין ליה ואי לא נטרין ליה ארעא מעכב אמרי בתי מרי בתי לא מעכב אמרי מרי דיקלי דחד ודיקלי דחד ש"מרי דארעא מצי מעכב אמרי דיקלי מרי דיקלי לא מצי מעכב אמרי דארעא ארעא ארעא לרעא ישוב עדיף ולית בה משום דינא דבר מצרא אפסיק משוניתא או ריבא דדיקלא חזינא אם יכול להכניס בה אפילו תלם אחד אית בה משום דינא דבר מצרא ואי לא לית בה משום דינא דבר מצרא דהני ד' בני מצרני בקדדים חד מינייהו וזבין זבניה זבני יואי כוליהו אתו בהרי הדרי פלגו לה' בקרניול: מתני'

ואי לא איערומי קא מערים. אס צדמי ליקח אלא יסלקוני אקנה אני בית סאה צאמנע ואהיה אני מלרן לכל רוח ואקנה אני אחרי קן לכל דל ולא יוכלו לסלקני מן המחלה ומן הגומר לכל רוח הלכך מהשתא מסלקין ליה: ואי כפז ליה אחריוס כו'. דודאי מכר הוא שאין כותבין אחריות על המתנה: מר כל נכסיו לאחד. בכל מקום שהן זו צמורה וזו צמערז וילאו מלרני אחת מהן וערערו: ליש צבו משום דינא דבר מלרא. שלא תקנו חכמים ללוקח להסתלק לעשות הישר והטוב לצעל המלר שהוא רעה למוכר שזה לא יקנה השאר שימשוך את ידו צבציל זו וצמקוס פסילא דמוכר לא תקון דינא דבר מלרא כדאמר לקמן הני ציירי והני שרו לית צה משום דינא דבר מלרא: אריא אצרי לך. ואין לך ישר וטוב מזה: עכו"ם לאו צר ועשית וכו'. ואין לנו לומר על דינא דבר מלרא ועשית הישר והטוב אלא ללוקח שהמוכר אומר לו מה עשיתי לך אס ארצה לא אמכרנה לך ותהא צדי אכל ללוקח נאמר משוך ידך ויקחנה זה: שמוס ודאי משמתינא ליש. למוכר לקצולי עליה כל אונסא דלית ליה מחמת העכו"ם: משכנתא. אס מכרה למי שממסכת לו: ליש צה משום דינא דבר מלרא. שזה שקן מלרן מכולן שכולה שכונה צידו: למכור צדוק ולגאול צקרו. אס המוכר הזה מוכרה מפני שהיא רחוקה ממנו ורובה לקנות אחרת צקרו: אין צה משום דינא דבר מלרא. לפי שאין לנו להפסיד מוכר משום טוב וישר דמלרן דכשם שעלינו לעשות טוב לזה כך עלינו לעשות טוב לזה ואס צבנו לעשות אחרת צדכר שמא צין כך וצין כך ממכר זו שהיה רובה זה לקנות: וכן (לכרגא. לפרוע כסף גולגלתא לנתן: וולמוזין. למוזי אלמנה והצנות שצ"ד מוכרין צככסי יתומין וכן לקצור את המת: בלא אכרזתא. וכיון דמשום רוחא דיתמי לא משהינן למילתא פן יכעוס שטור המלך וכן מסרין מונות ולציון המת כל שכן דמשום צר מלרא לא משהינן מילתא לאדועי: לאשה לימתי ונשופי. מכר לאשה לא מסלקין (א) ליה דלאו אורח ארעא לאהדורי ולצקש מי שיש

(א) ב"ק ק"ד, ג לעיל ס"ה.
 (ב) גיטין נ"ג: כמות פ"ג.
 (ג) ד' כמות פ"ה.
 (ד) צ"ב ג"ג, (ו) מן הטוב.
 (ה) כ"ל רש"י, (ז) [צ"ל אפיך].
 (ח) מדי לפרוע. כ"ל רש"י, לעיל, ט

תורה אור השלם
 1 רש"י ור"ע אב"ד אל תעוב ובית אה"ק אל תבוא ביום אידך טוב שכן קרוב מזה רחוק: משלי כ' י

הגהות הב"ח
 (א) רש"י ד"ה לאשה וכו' לא מסלקין לה דלאו וכו' הדרהיקה: (ב) בא"ד אין לנו לסלק. ניב פ"י צבציל המלר ע"י באשכ"י: (ג) בא"ד מלקו הרי כ"ל וזאת ו' נמק: (ד) ד"ה כמי וכו' וזאו עליה ללקחה שמיים: (ה) ד"ה ישוב וכו' ב"ד לא כ"ל וזאת ו' נמק:

לעני רש"י
 פלשירי [פלשירי].
 לכוף עיניו של עץ לעשות גדר.

מוסף רש"י
 מאי משכנתא דשכונה גביה. אין שקן קרוב ממנו, ואס צה הלה למכרה אין צבצל מלריה שקן טוב לקטמה מה (לעיל ס"ה). לכרגא. לפרוע למך כסף לגולת היתומים (בתובות פ"ג וס"ט). ולמוזי. מון האשה והצנות והיתומים (ס"ט). ולקבורה. לקנות המת או היתומים (ס"ט). מזבנין. נכסי דיתמי בלא אכרזתא. שאין שהות ומתן לזכר (ס"ט) שאין פלי להמין משך ימי הכרה (ס"ט) גיטין נ"ג.

מתני'